

Asia: VN/16344/2020

Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen

Lausunnonantajan lausunto

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset luotonantajille

Finnvera Oyj:n (jäljempänä FV) rahoituksen myöntäminen perustuu asiakkaan maksukyvyyn arviointiin, jonka lopputulokseen maksukäyttäytymisellä ja –häiriöillä on suuri vaikutus. Maksuhäiriöt ovat luottoesityksen yksi hylkäysperusteista. Käsityksemme mukaan maksuhäiriömerkintöjen keston merkittävä lyhentäminen johtaa luottoriskin arvioinnin vaikeutumiseen.

Tämä voi johtaa muistiossa kuvattujen täydentävien arviointitietojen hankkimiseen, luottoprosessin pitkittymiseen ja kallistumiseen. Luottotappioiden mahdollinen kasvu aiheuttaa luoton hinnoittelussa painetta asiakasmarginaalien nostamiseen ja luotonmyöntökriteerien tiukentamiseen yleisesti asiakasjoukon osalla, ei pelkästään yksittäisten asiakkaitten kohdalla.

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset maksuhäiriömerkinnän saaneiden henkilöiden/kuluttajien asemaan

FV myöntää henkilöluottoja (ns. yrittäjälainoja) käyttötarkoituksena yrittäjän oman liiketoiminnan tukeminen, ts. henkilöluotolla on aina yritysysteys. FV:n näkökulmasta on perusteltua säilyttää riittävä näkyvyys yrittäjän henkilökohtaiseen talouteen, sillä todennäköisyys saada uusi maksuhäiriö asiakaskokonaisuuteen (sisältäen henkilö ja yritys) kasvaa mikäli yrittäjällä on aikaisempia maksuhäiriötä.

Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset yritysrahoitukseen

FV:n asiakaskanta koostuu suurelta osin pienyrityksistä, joissa yrityksen omistajan oma työ-panos on ratkaiseva ja omistajien maksuhäiriömerkinnät vaikuttavat lopulliseen luottopäätökseen. Kuten on todettu edellä olevassa vastauksessa, (Säilytysaikojen lyhentämisen vaikutukset luotonantajille) maksuhäiriöiden säilytysaikojen keston lyhentäminen johtaa luotto-riskin arvioinnin vaikeutumiseen,

täydentävien arviointitietojen hankkimiseen, luottoprosessin pitkittymiseen/kallistumiseen ja saattaa johtaa asiakasmarginaalien nousuun sekä luoton-myöntökriteerien tiukentumiseen.

Onko maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä muita kuin arviomuistiossa käsiteltyjä vaikutuksia?

Maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentäminen johtaa maksukyvyn arvioinnin vaikeutumiseen ja tätä kautta mahdollisesti asiakkaiden kasvaviin todettuihin maksukyvyttömyyksiin.

Tämä aiheuttaa saman luokittelumallin koko kohdejoukossa siirtymän alhaisempaan luottokelpoisuusluokkaan. Käytännössä siten yksittäiset lisääntyneet maksuhäiriöt johtavat suuremman asiakasjoukon luottokelpoisuuden heikkenemiseen, ja jos luotto myönnetään esi-merkiksi asiakasmarginaalien nousuun lisääntyneet pääomavaateen johdosta.

Muistiossa on käsitelty asiaa varsin laajasti ja asia on onnistettu tiivistämään hyvin. Mutta asiasta on hyvin vaikea saada täysin kaikkia tilanteita kattavaa, katvealueita lienee mahdollisesti olemassa.

Millaisia vaikutuksia olisi eduskunnan lausumassa edellytetyllä maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämisellä?

Positiivinen luottotietorekisteri tulisi ottaa käyttöön ennen mahdollista maksuhäiriömerkintöjen lyhentämistä, jotta tällä sääntelymuutoksella saavutettaisiin edes jonkinasteista konkreettista hyötyä. Muutos tulee joka tapauksessa koskemaan vain pientä osaa velallisista.

Esitetty kuukauden poistamisaika vaikuttaa olevan hyvin lyhyt, mikäli sitä sovellettaisiin yleisesti kaikkiin maksuhäiriöihin. Maksuhäiriön perusteelle pitäisi laittaa painoarvoa. Asiaa voitaisiin soveltaa esimerkiksi osaan velkojien ilmoittamiin maksuhäiriöihin.

Jatkovalmistelussa tulee myös arvioida, että onko velkaantuminen johtunut esim. takauksesta tai vierasvelkavakuudesta ja parantaako muutos tosiasiaa niiden henkilöiden asemaa, joilla on halu ja mahdollisuus saada asiansa kuntoon. Ammattimaisilla velkojilla tulisi kuitenkin olla nykyistä suurempi mahdollisuus myötävaikuttaa maksuhäiriön poistamiseen näissä tapauksissa.

Lisäksi on pohdittava sitä mahdollista skenaariota, jossa ns. pikavippien myöntäjät ryhtyisivät myöntämään järjestelylainoja, joilla velallisten maksuhäiriömerkinnät saataisiin hetkellisesti poistettua.

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Rantanen Olli
Finnvera Oyj - Lakiasiat ja hallinto/Olli Rantanen